

kirjaamo.vm@gov.fi

Hankkeen VM088:00/2024 lausunto

Atrian, HKFoodsin ja Snellmanin lausunto hallituksen esityksen luonnoksesta makeisten ja suklaan arvonlisäverokannan muuttamista koskevaksi lainsäädännöksi:

Atria kiittää mahdollisuudesta lausua luonnoksesta hallituksen esitykseksi, jossa ehdotetaan elintarvikkeiden alennetun 14 prosentin suuruisen verokannan soveltamisalaan nykyisin kuuluvien makeisten ja suklaatuotteiden siirtämistä 25,5 prosentin suuruisen yleisen verokannan soveltamisalaan.

Hallituksen esityksessä ehdotetaan tietyn elintarvikeryhmän verottamista huomattavasti korkeammalla arvonlisäverokannalla verrattuna muihin elintarvikkeisiin. Valinnan perusteluja kyseisen elintarvikeryhmän osalta ei ole kuitenkaan hallituksen esityksessä esitetty muilla kuin "fiskaalisin syin". Aiemmin hallitus perusteli tuotekategoriavalintaansa terveystieteellisesti, mutta näiden perusteiden osoittaututtua kestävämmiksi hallitus on jättänyt yhteiskunnalliset perustelut pois esitysluonnoksesta. Tällainen tietyn elintarvikeryhmän satunnaisesti valikoiva arvonlisävero on ristiriidassa yleisen oikeustajun kanssa.

Valtiovarainministeriön sokerityöryhmä totesi vuonna 2013, että neutraalisuusvaatimuksen vuoksi korkeammalla verokannalla verotettavaksi voidaan valita vain sellaisia tuoteryhmiä, jotka ovat objektiivisesti arvioiden muita kuin elintarvikkeita. Ehdotetut veron piiriin sisältyvät tuotteet ovat kiistatta elintarvikkeita.

Lisäksi Suomen investointiympäristön näkökulmasta suunniteltu lakiuudistus lisää merkittävästi epävarmuutta. Tämä on saanut monet elintarviketeollisuuden yritykset arvioimaan uudelleen Suomen houkuttelevuutta potentiaalisena maana toteuttaa tulevaisuuden investointeja. Merkittävät investoinnit Suomeen edellyttävät ennustettavaa lainsäädäntöä ja investointeja tukevaa päätöksentekoa.

Mikäli pistemäinen ja perustelematon arvonlisäverotus sallittaisiin, se voisi johtaa verotuskäytäntöön, joka heikentäisi verotuksen ennustettavuutta ja investointien suunnittelua sekä Suomessa että myöhemmin koko EU:n alueella. Tästä syystä kysymys arvonlisäverotuksen pistemäisestä soveltamisesta on periaatteellisesti erittäin merkittävä.

Yllä mainituilla perusteluilla Atria ei kannata hallituksen esitystä makeisten ja suklaan arvonlisäverokannan muuttamista koskevaksi lainsäädännöksi. Vero asettaa elintarvikeyritykset epätasa-arvoiseen asemaan eikä se tuo terveyshyötyjä kuten alun perin päätöstä tehtäessä väitettiin. Tutkimusten perusteella se ei myöskään lisää julkisen talouden kestävyttä, sillä veron myötä kulutus siirtyy kotimaisista tuotteista ulkomaisiin ja halvempiin tuotteisiin.

Vallitsevassa taloustilanteessa olisi äärimmäisen tärkeää, että hallitus ei ainakaan omilla toimillaan heikennä elintarvikeyritysten investointi- ja toimintaympäristöä.

Lisätiedot:

Risto Lahti

Yhteiskuntasuhdejohtaja

Atria Suomi

risto.lahti@atria.com

+358505650424